

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.1.1 เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ

1.1.2 เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ

1.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย เรื่องการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ศึกษาปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2561 กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน นวลฉวี ประเสริฐสุข 2558:60) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 251 คน จากนั้นทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างและทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครู บุคลากร จำนวน 35 คน ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 216 คนคน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม

ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยมีการดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสัมภาษณ์เชิงลึกได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นครูศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป มีประสบการณ์ในการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program : IEP) และมีประสบการณ์ในการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 5 คน 2) ร่างรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสรุปปัญหาการปฏิบัติ เอกสารวิเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี

ระยะที่ 3 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ได้มีการดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) การตรวจสอบร่างรูปแบบโดยการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ในการสนทนากลุ่ม เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป มีความรู้ด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการบริหารสถานศึกษา หรือมีประสบการณ์ด้านการจัดการศึกษาพิเศษ ไม่น้อยกว่า 5 ปี ได้มาโดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสรุปผลการสนทนากลุ่ม 2) การตรวจสอบรูปแบบโดยการประเมินซึ่งผู้วิจัยส่งแบบประเมินไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดียวกับที่เข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยตรวจสอบรูปแบบและคู่มือรูปแบบ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบตรวจสอบรูปแบบ และแบบตรวจสอบคู่มือรูปแบบ

ระยะที่ 4 ทดลองใช้และศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้ 1) การทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ และคู่มือรูปแบบ ปีการศึกษา 2562 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณครั้งนี้เป็นเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2562 ทุกคน จำนวน 597 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบรายงานสรุปผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียน ปีการศึกษา 2562 2) ศึกษาความพึงพอใจของครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการ

จำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2562 กลุ่มตัวอย่างกำหนดขนาดโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (อ้างอิงในนวนลณี ประเสริฐสุข 2558:60) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% โดยใช้ความคลาดเคลื่อนในการสุ่ม 5% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 253 คน จากนั้นทำการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างและทำการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครู บุคลากร จำนวน 33 คน ผู้ปกครองเด็กที่มีต้องการจำเป็นพิเศษ จำนวน 220 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจ

1.3 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่องการพัฒนาารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1.3.1 ผลการศึกษาปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

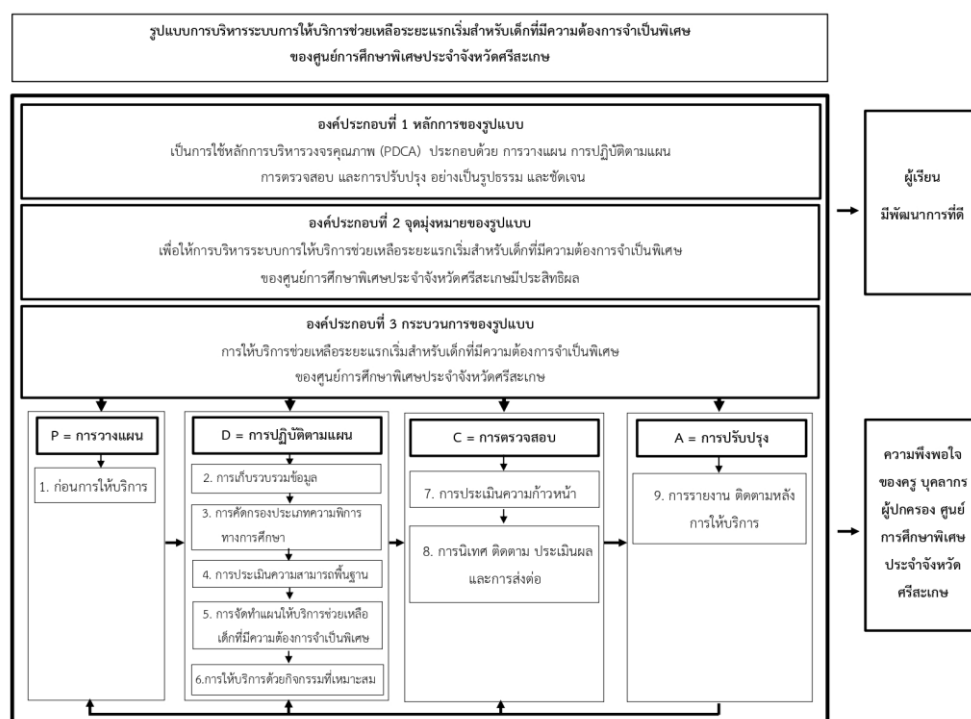
ปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป ($\bar{X}=4.31$, S.D.=0.52) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.59) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.59) การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) หรือการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan: IFSP) ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.72) การประเมินความสามารถพื้นฐาน ($\bar{X}=4.15$, S.D.=0.67) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ($\bar{X}=4.11$, S.D.=0.78) และการประเมินความก้าวหน้า ($\bar{X}=4.10$, S.D.=0.81) ตามลำดับ

1.3.2 ผลการพัฒนาารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า รูปแบบ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ ประกอบด้วย ด้านการวางแผน (Plan) ได้แก่ ขั้นตอนการให้บริการ ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ได้แก่ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนการคัดกรองประเภท

ความพิการทางการศึกษา ขั้นการประเมินความสามารถพื้นฐาน ขั้นการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และขั้นการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ด้านการตรวจสอบ (Check) ได้แก่ ขั้นการประเมินความก้าวหน้า และขั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อด้านการปรับปรุง (Action) ได้แก่ ขั้นการรายงาน ติดตามหลังการให้บริการ

2) ผลการตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ด้านความเหมาะสม ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.34$, $\sigma=0.11$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า มีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.43$, $\sigma=0.17$) มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.37$, $\sigma=0.22$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ($\mu=4.20$, $\sigma=0.22$) ตามลำดับ และผลการตรวจสอบคู่มือรูปแบบ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสม มีความเป็นประโยชน์ มีความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$, $\sigma=0.09$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า คู่มือรูปแบบมีความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$, $\sigma=0.35$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$, $\sigma=0.35$) และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\mu=4.42$, $\sigma=0.27$) ตามลำดับ ทำให้ได้รูปแบบดังภาพที่ 5.1

ภาพที่ 5.1 รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ

1.3.4 ผลการทดลองใช้และศึกษาความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล Individualized Education Program (IEP) ปีการศึกษา 2562 รวมทุกกลุ่มทักษะ มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เฉลี่ยร้อยละ 94.07 เมื่อพิจารณารายทักษะ พบว่า มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ 96.12 ทักษะสังคมและอารมณ์ ร้อยละ 95.39 ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ 94.66 ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 93.45 ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ ร้อยละ 93.22 ทักษะการรับรู้และการแสดงออกทางภาษา ร้อยละ 92.96 ทักษะทางสติปัญญาหรือเตรียมความพร้อมทางวิชาการ ร้อยละ 92.76 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 90

ผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียน ตามแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individual Family Services Plan: IFSP) ปีการศึกษา 2562 โดยรวมทุกกลุ่มทักษะ มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เฉลี่ยร้อยละ 93.02 เมื่อพิจารณารายทักษะ พบว่า มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ ทักษะสังคมและอารมณ์ ร้อยละ 96.22 ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็ก ร้อยละ 95.14 ทักษะการช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ร้อยละ 94.05 ทักษะการรับรู้และการแสดงออกทางภาษา ร้อยละ 92.97 ทักษะกล้ามเนื้อมัดใหญ่ ร้อยละ 91.89 ทักษะจำเป็นเฉพาะความพิการ ร้อยละ 90.57 ทักษะทางสติปัญญาหรือเตรียมความพร้อมทางวิชาการ ร้อยละ 90.27 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่กำหนดไว้มากกว่าร้อยละ 90

2) ผลการศึกษาความพึงพอใจของครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.65$, S.D.=0.24) เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทุกองค์ประกอบ เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ องค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.71$, S.D.=0.24) ได้แก่ ด้านการวางแผน ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.28) ด้านการปรับปรุง ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.30) ด้านการปฏิบัติตามแผน ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.21) ด้านการตรวจสอบ ($\bar{X}=4.69$, S.D.=0.29) องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ ($\bar{X}=4.63$, S.D.=0.31) และ

องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ ($\bar{X}=4.62$, $S.D.=0.31$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายชั้น พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกชั้น เรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ชั้นก่อนการให้บริการ ($\bar{X}=4.73$, $S.D.=0.28$) ชั้นการรายงาน ติดตามหลังการให้บริการ ($\bar{X}=4.73$, $S.D.=0.30$) ชั้นการประเมินความสามารถพื้นฐาน ($\bar{X}=4.71$, $S.D.=0.26$) ชั้นการคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ($\bar{X}=4.70$, $S.D.=0.23$) ชั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.29$) ชั้นการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและส่งต่อ ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.32$) ชั้นการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ($\bar{X}=4.69$, $S.D.=0.32$) ชั้นการให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ($\bar{X}=4.68$, $S.D.=0.27$) ชั้นการประเมินความก้าวหน้า ($\bar{X}=4.68$, $S.D.=0.30$) ตามลำดับ

2. การอภิปรายผล

ผลการวิจัยครั้งนี้ได้ข้อค้นพบซึ่งสามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยนำประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

ปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) หรือการจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individualized Family Service Plan: IFSP) การประเมินความสามารถพื้นฐาน การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา และการประเมินความก้าวหน้า ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากครู บุคลากร ขาดความรู้ ความเข้าใจการให้บริการเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ยังขาดความชัดเจนไม่เป็นระบบหรือไม่เรียงลำดับขั้นตอน ทุกหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กพิการขาดความร่วมมือในการช่วยเหลือและพัฒนาเด็กพิการ ครู บุคลากร ขาดความเข้าใจในการพัฒนาเด็กพิการ ครู บุคลากร ขาดการนำความรู้ ความสามารถไปใช้ในการพัฒนาเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมถึงการช่วยเหลืออื่น ๆ ขาดขั้นตอน การให้บริการที่ครอบคลุม ชัดเจน อย่างต่อเนื่อง ทั้งถึงและไม่มีความยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับ ญานิศา เทียนงูเหลือม (2556: 728) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง พบว่าการเปรียบเทียบ สภาพการปฏิบัติงานการจัดบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของครูในศูนย์การศึกษาพิเศษ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างตามความคิดเห็นของครูผู้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มและ

ผู้ปกครองให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มโดยภาพรวมแตกต่างกันทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.05 สอดคล้องกับ นพดล ธุลีจันทร์ (2559: 193 - 195) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการแบบเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิผลต่อการพัฒนาระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ศูนย์การศึกษาพิเศษเขตการศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น พบว่า สภาพการบริหารจัดการระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่ได้คะแนนสูงสุดคือ การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก การประเมินความก้าวหน้าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา/ส่งต่อ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย สอดคล้องกับ สุพัตรา ปัสังคโท (2561: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนารูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว จังหวัดสกลนคร โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับสภาพปัญหาในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1) สภาพปัญหาด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการทางการเคลื่อนไหว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) สภาพปัญหาด้านสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) สภาพปัญหาด้านเจตคติที่มีต่อเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก (4) สภาพปัญหาด้านการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ระดับความต้องการในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า (1) ความต้องการด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็กพิการทางการเคลื่อนไหว โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (2) ความต้องการด้านสื่อสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) ความต้องการด้านเจตคติที่มีต่อเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (4) ความต้องการด้านการประสานความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวโดยรวมอยู่ในระดับมาก

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ศุภาวรรณ แก้วทิพย์ (2561: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 มี 7 ด้าน ได้แก่ 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ 2) การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษาและการส่งต่อ 3) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 4) การจัดทำแผนการให้บริการเฉพาะครอบครัว 5) การให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม 6) การประเมินความก้าวหน้า 7) การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านอัตถจริยา รองลงมาคือการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านทานการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านสมานัตตตาและการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ด้านปิยวาจาตามลำดับ

2.2 การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งผู้วิจัยนำประเด็นมาอภิปรายผล ดังนี้

2.2.1 รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 หลักการของรูปแบบ องค์ประกอบที่ 2 จุดมุ่งหมายของรูปแบบ และองค์ประกอบที่ 3 กระบวนการของรูปแบบ ได้แก่ ด้านการวางแผน (Plan) ขั้นตอนการให้บริการ ด้านการปฏิบัติตามแผน (Do) ได้แก่ ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่ว ขั้นตอนคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา ขั้นตอนประเมินความสามารถพื้นฐาน ขั้นตอนจัดทำแผนให้บริการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และขั้นตอนให้บริการด้วยกิจกรรมที่เหมาะสม ด้านการตรวจสอบ (Check) ได้แก่ ขั้นตอนประเมินความก้าวหน้าและขั้นตอนนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและการส่งต่อ ด้านการปรับปรุง (Action) ได้แก่ ขั้นตอนรายงาน ติดตามหลังการให้บริการ โดยรูปแบบที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นได้ผ่านขั้นตอนการศึกษาปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม การตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ โดยกระบวนการของรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม เพิ่มขึ้น 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการให้บริการและขั้นรายงาน ติดตามหลังการให้บริการ ซึ่งใช้หลักการบริหารวงจรคุณภาพ PDCA เป็นการทำงานที่มีระบบและเกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับ บุรินทร์ สารีคำ และกาญจน์ เรืองมนตรี (2560: 688-701) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการวัยเรียนตามบ้าน พบว่า ระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการวัยเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านปัจจัยนำเข้า มี 4 องค์ประกอบ คือ (1) บุคลากร (2) งบประมาณ (3) การบริหารจัดการ และ (4) วัสดุ อุปกรณ์ 2) ด้านกระบวนการ มี 9 องค์ประกอบ คือ (1) การสร้างความตระหนักในครอบครัว (2) การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน (3) การประเมินสมรรถภาพพื้นฐาน (4) การจัดทำแผนการให้บริการ (5) การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (6) การทบทวนการให้บริการ (7) การเปลี่ยนผ่าน (8) ความร่วมมือช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และ (9) การบริการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 3) ด้านผลผลิต มี 3 องค์ประกอบ คือ (1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กพิการวัยเรียนตามบ้าน (2) การพัฒนาทักษะเด็กพิการวัยเรียนตามบ้าน และ (3) ความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

4) ด้านข้อมูลป้อนกลับ มี 2 องค์ประกอบ คือ (1) การรายงานผลและ (2) การนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ และสอดคล้องกับบทผล ธูส์จันท์(2559: 193-195) ได้ทำวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการแบบเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิผลต่อการพัฒนาระบบ การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention: EI) ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขต การศึกษา 9 จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประกอบไปด้วย 10 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างความตระหนักการ ดำเนินการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (EI) 2) การรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล 3) การคัดกรอง ผู้เรียนตามประเภทความพิการทางการศึกษา 4) การประเมินความสามารถพื้นฐาน 5) การจัดทำแผน ให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) หรือแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) 6) การประสาน งานเครือข่ายความร่วมมือ 7) การให้บริการโดยใช้กิจกรรมที่เหมาะสม 8) การนิเทศ ติดตาม ประเมิน ความก้าวหน้าและส่งต่อ 9) การสรุปผลจัดทำรายงาน และ 10) การเผยแพร่

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ อีรพงศ์ ทับอินทร์ (2560: 68-78) ได้ศึกษา เรื่อง การใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต พบว่า การใช้วงจรเดมมิ่ง (PDCA) ในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน มัธยมศึกษา เขต 42 ภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ด้านการปฏิบัติตามแผน 2) ด้านการวางแผน 3) ด้านการ ปรับปรุงและพัฒนา และ 4) ด้านการตรวจสอบ และสอดคล้องกับ Diana Robins (2014) โปรแกรม การคัดกรองเด็กที่มีความบกพร่องทางออทิสติก (Early Detection and Intervention: EDI) คือ การพัฒนารูปแบบในการคัดกรองที่เหมาะสมที่สุดสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางออทิสติก (ASD) เพื่อการตรวจหาความบกพร่องและเพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือตั้งแต่เนิ่น ๆ การวิจัยนี้ ต้องอาศัย ความรู้ในสาขาต่างๆ ซึ่งรวมถึงสาธารณสุข จิตวิทยา การศึกษา และนโยบาย เพื่อให้สามารถ ทำการคัดกรองได้อย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องและครอบคลุมสำหรับวัตถุประสงค์ของโปรแกรม ในการประเมินและดำเนินการตามโปรแกรมที่ประสบความสำเร็จและการตรวจจับและการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่มในชุมชน พบว่า ในการคัดกรอง ASD ของเด็กวัยหัดเดินโดยใช้รายการตรวจสอบ ดัดแปลงสำหรับออทิสติกในเด็กวัยหัดเดิน ของโปรแกรมคัดกรอง M-CHAT และการแก้ไข M-CHAT-R พร้อมการติดตาม -ขึ้น (M-CHAT-R/F). หลักฐานบ่งชี้ว่าหากมีการใช้โปรแกรมคัดกรอง ที่เป็นมาตรฐานในระหว่างการเยี่ยมเยียนเด็กดีในเด็กที่อายุ 18 และ 24 เดือน รวมถึงการส่งต่อเด็กที่ มีความเสี่ยงต่อ ASD โดยทันที อายุเฉลี่ยของการวินิจฉัยจะลดลงสองปีเมื่อเทียบกับค่ามัธยฐานของ ประเทศ นอกจากนี้ เด็กวัยหัดเดินจำนวนมากขึ้นมากกว่าสามเท่าถูกตั้งค่าสถานะสำหรับความเสี่ยง ASD ที่เป็นไปได้โดยอิงจาก M-CHAT-R/F เมื่อเทียบกับการเฝ้าระวังของผู้ให้บริการด้านการดูแลสุขภาพ โดยแนะนำว่าการใช้เครื่องมือคัดกรองที่ได้มาตรฐานเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อส่งเสริมการตรวจหาแต่ เนิ่น ๆ สำหรับจำนวนเด็กมากที่สุด M-CHAT-R/F เป็นแบบสำรวจสั้นๆ ที่คุ้มค่าและคุ้มค่า ซึ่ง

สามารถรวมเข้ากับการตั้งค่าต่างๆ เพื่อเข้าถึงเด็กวัยหัดเดินให้ได้มากที่สุด การศึกษาในปัจจุบันกำลังตรวจสอบอายุที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการตรวจคัดกรองทุกโรค การเชื่อมโยงจุดต่างๆ ระหว่างการตรวจหา ASD ในการดูแลเบื้องต้น การแทรกแซงในช่วงต้นที่มีหลักฐานอย่างเข้มข้นและผลลัพธ์เมื่อเด็กเตรียมเข้าโรงเรียนอนุบาลและระดับที่การตรวจคัดกรองจะดำเนินการตามที่ตั้งใจไว้ในโปรแกรมชุมชน

2.2.2 การตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ พบว่ารูปแบบมีความเหมาะสม ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างรูปแบบที่ถูกต้อง โดยการศึกษาปัญหาการปฏิบัติการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม และการตรวจสอบรูปแบบจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาพิเศษ ด้านการบริหารการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ บุรินทร์ สารีคำ และ กาญจน์ เรืองมนตรี (2560: 688-701) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กพิการวัยเรียน พบว่า ระบบโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด และความเป็นประโยชน์ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินคู่มือพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก สอดคล้องกับ ชมณี ศิลานุกิจ, อำนวย ทองโปร่ง, รังสรรค์ มณีเล็ก และสุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ (2563: 43-48) ได้ศึกษา เรื่องรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ผลการประเมินรูปแบบการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า รูปแบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีความสอดคล้อง ความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

สำหรับการทดลองใช้ ทบทวน ปรับปรุงแก้ไขรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ มีผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ทุกกลุ่มทักษะ มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ร้อยละ 94.07 และผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียนตามแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (IFSP) ปีการศึกษา 2562 ทุกกลุ่มทักษะ มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ร้อยละ 93.02 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารระบบให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นใช้หลักการบริหารวงจรคุณภาพ

PDCA มีกระบวนการของรูปแบบที่ชัดเจน รวมทั้งได้จัดทำคู่มือรูปแบบการบริหารระบบให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ครู บุคลากร ผู้ปกครองสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ Alana S. Hillman (2013: 100-101) ได้ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความสัมพันธ์กับการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม พบว่า เด็กที่มีความต้องการพิเศษ ได้รับเตรียมความพร้อมทางด้านอารมณ์สังคมหรือด้านวิชาการ ในรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนกลุ่มที่รับบริการในศูนย์ ECSE จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับ สุพัตรา ปัสังคโท (2561: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการโดยชุมชนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว จังหวัดสกลนคร โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่าผลการประเมินการใช้รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน สำหรับเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน พบว่า คะแนนพัฒนาการของเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหว ก่อนได้รับการพัฒนาด้วยรูปแบบมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 22-27 คะแนน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 24.67 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.966 ประสิทธิภาพ ทางพัฒนาการระดับร้อยละ 35.24 หลังจากรับการพัฒนาด้วยรูปแบบมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 37-39 คะแนน ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 38.17 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.983 ประสิทธิภาพทางพัฒนาการระดับร้อยละ 54.52 ซึ่งถือได้ว่า รูปแบบการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการในชุมชน สำหรับเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีคุณภาพและส่งผลให้เด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและต่อเนื่อง

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Elaine Hui Fern Tan (2019: p11-20) ได้ศึกษา โปรแกรมการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ (Early intervention programme: EIP) เป็นโปรแกรมซึ่งรวมถึงการบำบัดและการศึกษาประเภทต่างๆ ที่มุ่งช่วยเหลือและสนับสนุนเด็กที่มีพัฒนาการล่าช้าหรือภาวะสุขภาพเฉพาะอื่นๆ โปรแกรมเหล่านี้มีประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนาการและความสามารถในการปรับตัวของเด็ก เพิ่มขีดความสามารถของครอบครัวในการจัดการกับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และเพิ่มการมีส่วนร่วมของครอบครัวและเด็กในสังคม งานวิจัยนี้พบว่าการปรับปรุงด้านความสนใจและพฤติกรรม ทักษะการดูแลตนเอง ทักษะปฏิสัมพันธ์ทางสังคมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เป็นประสิทธิผลของการบริการช่วยเหลือตั้งแต่เนิ่น ๆ นอกจากนี้ การให้ความรู้และความสุขแก่ผู้ปกครองและการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในชั้นอนุบาลและในอนาคตอย่างมีประสิทธิภาพของการศึกษาคั้งนี้ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญต่อชุมชนโดยการทำให้ผู้คนเข้าใจถึงประสิทธิภาพและความสำคัญของการส่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษไปยังเข้าสู่ระบบโปรแกรมการช่วยเหลือระยะ

แรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ EIP เป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้ปกครองที่จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของการส่งลูกที่มีความต้องการพิเศษของตนไปยังโปรแกรมการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ EIP ให้เร็วที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ เนื่องจากการเรียนรู้เกิดขึ้นก่อนอายุ 6 ขวบและพฤติกรรมมีแนวโน้มที่จะได้รับการฝึกฝนมากขึ้น

2.3 การศึกษาความพึงพอใจของครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ผู้วิจัยได้นำประเด็นมาอภิปรายผลดังนี้

ครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษศูนย์การศึกษาพิเศษมีความพึงพอใจต่อรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น ได้มีการตรวจสอบรูปแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนำไปทดลองใช้จริงตลอดปีการศึกษา 2562 ทำให้ผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียน ตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเฉลี่ยร้อยละ 94.07 และผลการประเมินการพัฒนาผู้เรียนตามแผนให้บริการช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว (Individual Family Services Plan: IFSP) มีผลการประเมินผ่านจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเฉลี่ยร้อยละ 93.02 ซึ่งสอดคล้องกับ สุวรรณ บัวพันธ์ (2557: 180-185) ได้ศึกษา เรื่องการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวโดยใช้กลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่ายังมีปัญหาเรื่องการดำเนินงานเกี่ยวกับระบบการส่งเสริมฟื้นฟู เด็กที่มีความพิการทางการเคลื่อนไหวในรูปแบบการประสานเครือข่ายระหว่าง ครู หมอ พ่อแม่ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังขาดความต่อเนื่องและกลไกเชิงพื้นที่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการพัฒนาเด็กพิการทางการเคลื่อนไหว มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับ ยิ่งพร เจียรตระกูล อรสา จรุงธรรม และสุวรรณา โชติสุกานต์ (2556: 109-120) ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ พบว่า 1) ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการ มีความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองเด็กพิการที่นำบุตรหลานมารับบริการ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การรวบรวมข้อมูลทั่วไปของเด็กพิการ รองลงมาคือ การคัดกรองประเภทความพิการทางการศึกษา การประเมินความสามารถพื้นฐาน การจัดทำแผน 2) การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะ

แรกเริ่มเด็กพิการ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดกระบี่ ตามลักษณะการรับบริการของเด็กพิการในปกครอง พบว่า ผู้ปกครองที่นำบุตรหลานมารับบริการลักษณะต่างกัน มีระดับความพึงพอใจต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กพิการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ศุภเกียรติ วรรณ และปิยะวรรณ ศรีสุรักษ์ (2564: 338) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการบริหารจัดการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามแนวทาง First Step Model ผลการศึกษาพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามแนวทาง First Step Model สภาพการบริหารจัดการการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษตามแนวทาง First Step Model มีความคล่องตัว และผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับพอใจ และสอดคล้องกับ สุภาวรรณ แก้วทิพย์ (2561:บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษเขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ไม่แตกต่างกัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและตำแหน่ง ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตภาคเหนือตอนล่าง กลุ่ม 5 ของผู้บริหาร ครู บุคลากร พบว่า 1) ด้านทาน ต้องเป็นผู้ให้ มีความเสียสละ ให้ความ อุทิศเวลาในการเอาใจใส่ ดูแลเด็กพิการ 2) ด้านปิยวาจา ต้องพูดจาไพเราะกับบุคคลที่เกี่ยวข้องอ่อนหวาน จริงใจ 3) ด้านอถถจริยา ต้องมีความประพฤติเสมอต้นเสมอปลาย สงเคราะห์ผู้อื่นตามที่จะทำได้ 4) ด้านสมานัตตตา ต้องมีการสงเคราะห์ด้วยความเต็มใจและทำให้เป็นประจำสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับ Nur, Syafika, Suraya, Hasnah and Nazmin (2019: 1-4) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่องความพึงพอใจต่อโปรแกรมการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ศูนย์จีเนียส รัฐเคอร์เนีย (Kurnia) ได้ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มในผู้เรียนออทิสติก ที่มีความรุนแรงในเรื่องการสื่อสารและการเข้าสังคมและเมื่อได้เข้ามาที่ศูนย์เพื่อลดความรุนแรงในเรื่องการสื่อสาร นำไปสู่วัตถุประสงค์ในครั้งนี้ คือ สอบถามความพึงพอใจของครอบครัวต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม ที่ศูนย์จีเนียส รัฐเคอร์เนีย ประเทศมาเลเซีย ผลการวิจัยพบว่า ครอบครัวของเด็กที่ได้รับบริการ มีคะแนนความพึงพอใจที่สูงในการ ให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม

3. ข้อเสนอแนะ

สำหรับข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยขอเสนอแนะใน 2 ส่วน คือ ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำรูปแบบไปใช้

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแก่องค์กรที่สนใจในการนำรูปแบบไปใช้ ซึ่งได้แก่ ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด/เขต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนเรียนร่วม โรงเรียนเฉพาะความพิการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีวัตถุประสงค์ในการช่วยเหลือเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ดังนี้

3.1.1 ศึกษารายละเอียดองค์ประกอบของรูปแบบ การบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อปรับกิจกรรมให้เหมาะสมกับการนำไปใช้

3.1.2 จัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการให้บริการ ให้มีความพร้อมและเพียงพอทั้งด้านคุณภาพและด้านปริมาณก่อนดำเนินการใช้รูปแบบ ตลอดจนเตรียมความพร้อมในด้านสถานที่ใช้ในการพัฒนาศักยภาพเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ตามความต้องการจำเป็น เพื่ออำนวยความสะดวกต่อผู้ปกครองและเด็กที่เข้ารับบริการ

3.1.3 ศึกษาคู่มือรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ ให้เข้าใจโดยละเอียด

3.1.4 ควรมีการขยายผลการศึกษา และการพัฒนารูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ไปสู่บุคลากรในหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่ดูแลเด็กพิการ เพื่อสร้างความมั่นใจและเป็นผู้นำในการพัฒนางานผู้พิการต่อไป

3.1.5 ผู้บริหาร ครู บุคลากร ผู้ปกครองเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ผู้เกี่ยวข้อง ควรศึกษาทำความเข้าใจขั้นตอนต่าง ๆ ในรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ การศึกษาเอกสารอื่น ๆ เพิ่มเติม ตลอดจนการจัดการให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

3.1.6 การนำรูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษไปใช้ ควรดำเนินการทุกขั้นตอน ไม่ควรเลือกขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง

3.1.7 ควรมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม การใช้รูปแบบการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษของศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดศรีสะเกษ โดยคณะกรรมการผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการวิจัยและพัฒนา การบริหารรูปแบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กกลุ่มเสี่ยงหรือในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลต่อการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

3.3 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.3.1 ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด/เขตการศึกษา และนักบริหารงานการศึกษา พิเศษ ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการปรับการบริหารระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีความชัดเจนและให้บริการ อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

3.3.2 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรปรับเพิ่มอัตรากำลังหรือขยายหน่วยบริการ ในการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ครอบคลุมพื้นที่ทุกอำเภอ

3.3.3 สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ควรมีการปรับขั้นตอนการให้บริการช่วยเหลือ ระยะแรกเริ่ม สำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และจัดทำคู่มือเพื่อใช้สำหรับทุกศูนย์การศึกษา พิเศษ